ČITATELJI! Prosimo, poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 111 — Štev. 111 (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, FRIDAY, JUNE 5, 1942 — PETEK, 5. JUNIJA, 1942 VOLUME L. — LETNIK L.

BUY UNITED STATES DEFENSE BONDS AND STAMPS

PROTEKTOR ČEŠKE UMRL

REINHARD HEYDRICH, 38 LET STARI NEMŠKI RABELJ, PROTEKTOR ČEŠKE IN MORAVSKE, JE 4. JUNIJA UMRL V PRAGI VSLED RAN, KI JIH JE DOBIL PRI ATENTATU 27. MAJA, KO SE JE Z AVTOMOBILOM PELJAL IZ PRAGE V BERLIN.

Takoj po atentatu je bila razpisana za aretacijo napadalca nagrada 10,000,000 kron in za okrožje Prage je bilo razglašeno obsedno stanje.

ZOPET JE BILO NAZNANJENO, DA JE BILO VČERAJ ZARADI NAPADA NA HEYDRICHA VSTRELJENIH 46 ČEHOV. DO SEDAJ JE BILO ZARADI TEGA ATENTATA VSTRELJENIH ŽE 162 ČEHOV, MED NJIMI 29 ŽENA IN DEKLET.

Kot poroča češki vir iz Londona, je bilo prijetih okoli 5000 čeških talcev, od katerih bo že marsikdo postavljen ob zid in vstreljen.

Takoj po atentatu je prišel v Prago poglavar gestapovcev Heinrich Himmler, ki je takoj osebno vodil preiskavo atentata na Heydricha.

Po zadnjih poročilih je nek nemški zdravnik iz Heydrichove hrbtenice izvlekel tri krogle.

"Najkrvavejši krvolok," so Heydricha nazivali miljoni po podjarmljenih deželah.

Bil je prvi v poveljstvu krute in krvoločne gestape za Himmlerjem. Vsak upor je zadušil z največjo krvoločnostjo. Žrtve je dal streljati ali pa obesiti. Zato se ga je prijel pridevek "der Henker"—rabelj.

Še predno so ga zadele napadalčeve krogle, so ga imeli Angleži že dobro zaznamovanega in so ga vpisali 7. oktobra, 1941 v seznam onih, za katerega bo po vojni zahtevana kazen za njegove zločine v podjarmljenih deželah.

In v tem seznamu je bilo prvo ime: Heydrich. Za njim pa so prišli: — Josef Terboven nemški komisar na Norveškem; Aleksander Ernst von Faulkenhausen, nemški poveljnik v Belgiji in general Otto von Stuelpnagel, nemški poveljnik v Franciji. (Kje pa je jugoslovanski rabelj. — Op. uredn.)

Heydrich je že zgodaj stopil v nacijske vrste, toda njegovo ime je "zaslovelo" šele, ko ga je jeseni leta 1941 Hitler poslal v Prago, da zaduši vedno naraščajoče nemire na Češkem. In tam je postal naslednik Konštantina von Neuratha, ki je bil "premehak" protektor Češke in Moravske. In Heydrichovo vladanje je bilo krvavo, kajti sto in sto Čehov je poslal v smrt. V plačilo za svojo krvoločnost je bil imenovan za generala v gestapi.

Četudi Heydrich po širšem svetu ni bil toliko poznan, so ga poznali po zasedenih deželah, kajti za Hitlerjivimi divjaškimi tolpami je prišel v Avstrijo, v Prago, v Varšavo, na Norveško, na Holandsko in v Belgijo, nato v Francijo, dokler ni bil poslan na Češko. Povsod za seboj je pustil reke krvi. Kamorkoli je prišel, je prinesel s seboj seznam ljudi, ki so bili obsojeni na smrt.

Heydrich je bil tudi poveljnik nad nemškimi koncentracijskimi taborišči. Število njegovih žrtev seže v tisoče.

Reinhard Heydrich je bil rojen 7. marca, 1904 v industrijskem mestu Halle an der Salle, kjer je bil njegov oče ravnatelj konservatorija.

V razburljivi dobi po prvi svetovni vojni se je priključil organizaciji nemške mladine ter je naglo napredoval v letih 1918 in 1919. Leta 1922 je v Kielu vstopil v vojno mornarico in je postal leta 1928 poročnik. Leta 1931 je zapustil mornarico in je pristopil k nacijski organizaciji v Hamburgu, prihodnje leto pa je prišel v Monakovo, kjer se je spoznal s Heinrichom Himmlerjem ter je pod njim v Monakovem postal načelnik bavarske politične policije ter bavarski notranji minister. Leta 1934 ga je Himmler postavil za svojega namestnika v poveljstvu gestape.

Uporniško gibanje na Balkanu

Uporniki v Bosni in v Hercegovini skušajo presekati italijanske zveze. — Dubrovnik neporaben za italijanske vojaške namene.

ICN poroča dne 1. junija iz Carigrada sledeče: Od prvega maja dalje se gibanje upornikov v severni in severnozahodni Bosni in v severni Hercegovini vse bolj širi. Uporniki imajo pod svojo oblastjo obširno ozemlje, ki se razprostira ob reki Drini do predmestij Sarajeva.

Uporniki so si postavili nalogo presekati italijanske zveze med Albanijo in severno Bosno in tako onemogočiti pošiljanje potrebščin italijanski zasedni vojski. To se jim je posrečilo južno in zahodno od Sarajeva. Italijansko poveljništvo več ne more uporabljati pristanišča Dubrovnika za vojaške namene, kajti železnica med Dubrovnikom in Sarajevom je razbita.

Nemške in italijanske čete uporabljajo v boju proti upornikom ne le topništvo, temveč tudi letala. Ker je prebivalstvo pri vsaki priložnosti pomagalo četnikom, je poveljnik italijanskih čet ukazal prebivalstvu v planinskih predelih okrog Srebrnice, Vlasenice, Rogatice in nekaterih drugih vasi, da se morajo izseliti iz teh krajev. Prebivalstvo pa ukaza ni poslušalo, temveč je ostalo v svojih starih bivališčih, od koder še vedno pomaga četnikom in jih podpira z orožjem in potrebščinami.

Boji se nadaljujejo. "Giornalo d'Italia" priznava, da se gibanje upornikov na Balkanu širi vse bolj in bolj in imenuje delovanje četnikov 'slovanska vojna'. (JIC)

HITLER NA FINSKEM

Iz Helsinskija je bilo uradno naznanjeno, da je na Finsko prišel Adolf Hitler, da osebno čestita feldmaršalu Carlu Gustavu Mannerheimu k njegovemu 75. rojstnemu dnevu.

Hitlerja je na Finsko spremil feldmaršal Wilhelm Keitel, osebni zastopnik feldmaršala Goeringa general Seidel, nemški poveljnik na fronti pri Murmansku general Edward Dietl in njegov osebni pribočnik.

Hitler je ob navzočnosti finskega predsednika Risto Rytija feldmaršalu Mannerheimu podelil veliki križec nemškega orla. Nato pa so imeli daljši razgovor Hitler, feldmaršal Mannerheim, Ryiti in feldmaršal Keitel.

Poročilo iz Stockholma pravi, da je Hitlerjev obisk na Finskem velike politične važnosti in Hitler je šel na Finsko navzlic temu, da je feldmaršal Mannerheim odklonil, da bi bil njegov rojstni dan na kak poseben način obhajan.

Nemci streljajo Čehe

Odkar je bil izvršen atentat na protektorja Češke in Moravske, rablja Reinharda Heydricha, je bilo vstreljenih že 132 Čehov. Včeraj je nemška radio postaja v Pragi naznanila, da je bilo zopet vstreljenih 21 Čehov. Med 132 usmrčenimi je bilo 23 žensk.

Letalec z eno roko

Poveljnik angleškega letalskega škadrona J. A. F. MacLachlan ki je na Malti izgubil eno roko in sedaj vodi svoj aeroplan z umetno jekleno roko, z drugo pa strelja, je bil sinoči v boju s štirimi nemškimi bombniki nad Francijo. Dva bombnika je izstrelil, ostala dva pa je poškodoval.

VELIK JAPONSKI TRANSPORT JE BIL POTOPLJEN

Vrhovno poveljstvo v Avstraliji naznanja, da je neka zavezniška podmornica potopila nek japonski transport, ki je bil zelo oborožen in je imel 6000 ton in ž njim je utonilo mnogo japonskih vojakov. Poleg tega sta bila potopljena dva težko naložena parnika z vojnim materjalom, en parnik pa je bil poškodovan. Poročilo dodaja, da je mogoče utonilo 12,000 japonskih vojakov.

Nacijski urednik umorjen

Sinoči malo pred osmo uro zvečer je bil v Rue Vivienne v Parizu, ko je bil na potu iz svojega urada, vstreljen Albert Clement, glavni urednik Doriotovega nacijem naklonjenega lista "Le Cri du Pueple." Zadele so ga tri krogle iz revolverja. Njegova žena, ki ga je spremljala in še nekaj drugih je bilo lahko ranjenih. Clement je bil na mestu mrtev.

Napadalec se je mimo pripeljal na kolesu, ki ga je namenoma zavozil med Clementa in njegovo ženo. Ko je oddal štiri strele, se je naglo odpeljal in zavil v Rue St. Marc.

Doriot je bil nekdaj velik komunist, toda je zadnje čase odločno nastopal proti svojetski Rusiji in je tudi najbolj agitiral za divizijo francoskih prostovoljcev proti Rusiji.

Charles Chaplin zopet ločen

Lista "Evening Herald" in "Express" v Los Angelesu sta sporočila, da se je poznani filmski igralec Charles Chaplin prejšnji teden v Juarezu v Mehiki ločil od svoje žene Paulette Goddard.

Poročena sta bila v Hollywoodu leta 1936, dasi tega nista nikdar priznala.

Včeraj je bil Bremen na vrsti

Močan oddelek bombnikov in bojevnikov je preletel Rokavski preliv ter je zopet napadel veliko nemško pristanišče Bremen.

Angleški aeroplani so tudi bombardirali francosko obrežje in že drugič v dveh dneh se nemški aeroplani niso spustili v boj.

Ko se je vrnilo eno krdelo iz Francije, je zopet odletelo drugo. Vojaški krogi pravijo, da je od sobote, ko so Angleži pričeli napadati z velikim številom bombnikov in ko je nad 100 bombnikov skoro popolnoma uničilo Kolin, napadlo nemške kraje že najmanj 6000 aeroplanov.

Angleški bombniki so napadli Bremen v jasni mesečni noči ter so v prvi vrsti bombardirali pristanišče, ladjedelnico in železniške proge, ki vežejo Bremen in poglavitne nemške industrijske kraje.

Angleški radio je tudi naznanil francoskemu narodu, da je zaznamovanih 10 krajev ob francoskem obrežju, ki izdelujejo cement za Nemčijo—Desvres, Etaples, Neufchatel, Boulogne, Camiers Samer, Lumbres, Longfosse, Dannes in Sangatte—da bodo uničeni.

Ko so Angleži pričeli napadati s 1000 bombniki in so naznanili, da bodo v bodoče včasih napadali tudi z 2000 bombniki, so obenem naznanili, da imajo za bodoče napade pripravljene nove bombnike izdelka Manchester, ki imajo dva motorja in morejo nositi 5 ton bomb. Manchester bombnik ima 6 ali 7 mož posadke, leti 300 milj na uro in more preleteti razdaljo 2000 milj. Tak bombnik je dolg 68 čevljev, krila merijo 98 čevljev, visok pa je 20 čevljev in ima 8 strojnic v sprednjem in zadnjem stolpu.

Nov veliki jez odprt

V državi Washington so v torek spustili vodo Columbia reke čez novi veliki Grand Coulee Dam, ki je dolg kot pet mestnih blokov in dvakrat tako visok kot Niagarski slapovi.

Ko je voda vdrla čez visoki jez, je zašumelo, da je bilo slišati bobnenje vode na razdaljo 15 milj.

Jez so pričeli graditi pred desetimi leti.

COMMANDOS NAPADLI BOULOGNE

Včeraj so angleški Commandos zopet napadli nemške postojanke v okolici Boulogne in Le Touquet in so se vrnili z "važnimi poročili", kar navadno pomeni, da so pripeljali s seboj vojne ujetnike.

Male motorne ladje, katerih se poslužujejo commandos, so čez Rokavski preliv spremljale bojne ladje, na povratku pa so jih ščitili aeroplani.

Pokrajina okoli Boulogne in Le Touquet se nahaja samo 25 milj čez morski preliv in je za izkrcanje vpadne armade najpripravnejši kraj. Od tu vodijo vrata v doline francoskih rek Seine in Somme, koder so tudi Angleži ko so šli Franciji na pomoč.

Podmornice je treba iztrebiti, — pravi admiral

Včeraj je admiral James L. Kaufman prevzel poveljstvo nad vojnim brodovjem 7. pomorskega okrožja, kamor spada Mehiški zaliv s Karaibskim morjem. Pri nastopu svoje nove službe je rekel:

"Prvi cilj, ki ga moramo imeti pred očmi, je, da na tem kraju premagamo podmorsko nevarnost. In v ta namen bomo zastavili vse svoje sile in sredstva, ki so nam na razpolago."

Število kadetov povišano

Predsednik Roosevelt je podpisal odredbo, po kateri bo vsakoletno število kadetov v West Point od 1960 zvišano na 2496 in bo vsak kongresnik mogel priporočiti v vojaško akademijo mesto enega dva kadeta.

Trpljenje prebivalstva v zasedeni Srbiji

Trpljenje v nemškem in italijanskem delu zasedene Srbije je postalo neznosno. Stanje prehrane se prav malo razlikuje od današnjega stanja v Grčiji. Smrtni slučaji oseb, ki na cesti popadajo od lakote, so v Beogradu vse bolj pogosti. Vojaštvo zasednih oblasti od časa do časa surovo napade otroke brez varstva. Otroke, ki jih najdejo, ko stikajo po odpadkih in gnoju za ostanki hrane in pomij, vlačijo v beograjsko mestno hišo in jih tam neusmiljeno pretepajo. Mnogi so umrli od udarcev. Beograjsko prebivalstvo je nadelo beograjski mestni hiši ime "hiša smrti" in "mučilnica."

Beograjska inteligenca, ki so jo pognali od dela, prodaja imetja za smešno ceno, da ne umre od lakote. Osebe, ki prihajajo iz Jugoslavije poročajo, da so profesorji beograjske univerze brez kruha na ulici. — Mlajši prevažajo po Beogradu potnike vprežene v dvokolesne kočije. Promet po Beogradu se vrši z ročnimi vozički, ki pomenijo za beograjsko inteligenco vir zasluška in novi poklic.

Navzlic temu, da je prišel čas nove zelenjave, je na beograj. trgu ni, vsaj ne za srbsko prebivalstvo, kajti vse pograbijo tudi vsiljenci. Časopis "Novo Vreme" je nadavno opozoril, da "prebivalstvo v bližnji bodočnosti ne sme računati na nobeno izboljšanje situacije."

— Poročn J. I. C.—New York

Italijani beže pred četniki v vodo

Iz Moskve je prišlo potom ICN poročilo datirano 31. maja, ki pravi, da pri mestu P. v Jugoslaviji je prišlo do krvavega spopada med četniškim oddelkom in premočno in boljše oboroženo italijansko posadko. Četniki so segnali italijanske oddelke v ravnino in jih začeli kositi s puškami in s strojnicami. Italijani so se v divjem begu pognali proti mostu, ki vodi čez reko. Četniki pa so z gostim ognjem iz mitralijezov onemogočili prehod čez most. Tristo Italijanov je poskakalo v vodo. Do brega so priplavali samo štirje, vsi drugi so utonili. (JIC)

MIRNO NA RUSKI FRONTI

Rusko vrhovno poveljstvo poroča, da na celi fronti ni posebnih bojev in da na nekaterih krajih napadajo samo aeroplani.

Aeroplani so uničili ali poškodovali 115 avtomobilov z vojaki in vojnim materjalom, 40 voz z municijo ter protizračne baterije in postojanke strojnic. Razstreljena so bila štiri municijska skladišča, dve železniški postaji ste bili poškodovani ter je bilo deloma uničenih, deloma pa razpršenih šest infanterijskih polkov.

Opoldansko poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi, da je bilo na osrednji fronti ubitih 300 Nemcev in je bilo uničenih 12 nemških aeroplanov.

JAPONCI NAPADLI MIDWAY OTOKE

Poveljnik pacifiškega brodovja admiral Chester W. Nimitz je sporočil, da so včeraj japonske bojne ladje napadle Midway otoke in da je bila poškodovana ena japonska bojna ladja in ena matična ladja za aeroplane.

Odkar se je pričela vojna, je bil to že šesti in obenem največji japonski napad na otoke.

Midway je pravzaprav skupina peščenih otokov; med njimi sta samo dva večja San Island in Eastern Island; vsi otoki pa so obkroženi s koralnimi čermi. Otoki se nahajajo severozapadno od Havajskih otokov ter skoro sredi Pacifika na pomorski poti med Združenimi državami in Japonsko.

AMERIŠKI AEROPLANI PLOVEJO NAD AUSTRALIJO

Ameriški aeroplani lete nekje nad Avstralijo, pripravljeni, da se spuste v bitko z Japonci.

ALI VAS ZANIMA ROMAN, KI IZHAJA NA ZADNJI STRANI LISTA? AKO GA KATERI IZMED VAŠIH ZNANCEV, KI NI ŠE NAROČEN, ŽELI ČITATI OD ZAČETKA, MU LAHKO VSTREŽEMO Z ZAČETNIMI POGLAVJI, AKO LIST SEDAJ NAROČI. — Ta PONUDBA VELJA SAMO DO KONCA TEGA TEDNA

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly $6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.—; za pol leta $3.—; za četrt leta $1.50. — Za New York za celo leto $7.—; za pol leta $3.50. Za inozemstvo za celo leto $7.—; za pol leta $3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 6—1542

NAPAD NA ALASKO

Odkar je geneal Doolittle vodil ameriške bombnike na Japonsko ter so bombardirali Tokio in druga japonska mesta, je bil vsakdo prepričan, da bodo Japonci v povračilo vdaril na kak kraj na ameriški celini.

In šele pred nekaj dnevi je vojni tajnik Stimson opozoril ameriški narod, da naj bo vsak dan pripravljen, da bo prejel novico o kakem takem napadu. In podpredsednik Wallace je Alasko naravnost omenil, da bo najbrže prva dežela na ameriški celini, ki bo okusila japonski napad.

Japonec more sprejeti vse, tudi prevaro, samo da služi njegovemu narodnostnemu čustvu; prenese tudi trpljenje, samo da more služiti svojemu narodu, toda ne more prenesti ponižanja, ali najmanjšega znaka podrejenosti, za kar smatra Doolittlejev napad na njegovo sveto prestolico.

Zato je bilo z vso gotovostjo mogoče pričakovati, da bo Japonec napad povrnil z napadom, da si "opere svoj obraz."

In Dutch Harbor, ker se nahaja na otoku daleč od celine na morju, je bil za tak napad najprimernejši kraj, ker je najbližji japonskim otokom in je obenem tudi najnevarnejši kraj za ameriški napad na Japonsko. Japoncem je tudi dobro znano, da imajo Združene države močno utrjeno pomorsko oporišče v Dutch Harborju in je tam tudi vojaško letališče. Japonci so tedaj z vso pravico in tudi gotovostjo pričakovali, da bo prvi zračni napad na japonska mesta prišel iz Dutch Harborja.

To pomorsko in letalsko postojanko so ameriški inžinirji pripravljali že nekaj let v največji tajnosti. Toda Japoncem ni treba vedeti, kako ta dela naglo napredujejo, dovolj jim je, da vedo, da se tam za nje pripravlja nekaj velikega in zelo nevarnega. Zato so imeli napad na Dutch Harbor že davno v svojem načrtu, da uničijo, ali saj kar najbolj poškodujejo naprave, ki so zgrajene v edinem namenu, da Japonski povzroče kako škodo.

Doolittlejev napad jim je k temu napadu dal še posebno pobudo.

Japonci pa se ne bodo zadovoljil samo z napadom na Dutch Harbor, temveč bomo mogoče kaj kmalu slišali, da so napadli tudi ameriške mornariške in letalske postojanke na Alaski in njenih otokih za bojne ladje, kakor tudi za letala.

Ameriško mornariško poveljstvo je bilo tudi skoraj prepričano, da bo prvi japonski zračni napad prišel na Dutch Harbor, ker je najvažnejše ameriško pristanišče v Alaski in obenem tudi najbližje Japonski.

Kratka poročila, ki so naznanila prva dva zračna napada, sicer ne omenjajo, da se je bila kaka bitka s sovražnikovimi aeroplani, toda prav gotovo brez bitke ni bilo, kajti tamošnja ameriška posadka je morala napad pričakovati in je bila nanj tudi pripravljena.

Toda to bomo še izvedeli.

Mountbatten v Washingtonu

Včeraj je dospel v Washington lord Louis Mountbatten, poveljnik angleških commandos, da se posvetuje o vojni z ameriškimi štabnimi častniki. Prišel je v času, ko se vrše važne konference med ameriškimi in angleškimi zastopniki glede produkcije vojnega materjala.

Sinoči je tudi prišel angleški minister za produkcijo Oliver Lyttleton kot načelnik misije, da razpravlja o produkciji aeroplanov, topov, tankov in ladij.

Razstrelba v Mehiki

V državni smodnišnici v Belem de Las Flores v okolici mehiškega glavnega mesta je včeraj nastala velika razstrelba, pri kateri sta bila ubita 2 delavca in en gasilec, štirje delavci in mnogo gasilcev pa je bilo ranjenih.

Tudi Francozi se upirajo

Poročilo iz Vichyja pravi, da so uporni Francozi napadli neko močno nemško stražo in so razstrelili veliko nemško municijsko skladišče v Hazenbrucku blizu industrijskega Lille v zasedeni Franciji, kjer se upori vedno bolj širijo.

Napadalci so pobegnili navzlic zelo utrjenemu in proti angleškemu vpadu zelo zastraženemu pasu ob Rokavskem prelivu.

Da zatre upore, je Laval prevzel osebno poveljstvo nad francosko policijo, ki je bila do sedaj pod upravo obrambnega ministra admirala Jeana Francois Darlana.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE

UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

PODPIRAJMO AMERIKO

Ko čitamo grozna poročila iz Jugoslavije, posebno pa iz Slovenije, da podivjana Hitlerjeva nečivilizirana zverjad kolje nedolžni narod brez izjeme na spol ali starost, kako je spočetka razdruževala in še razdružuje družine, žene od mož, ter otroke od starišev ter jih pregnala iz njihovih domov, ka ko nekatere žene rode otroke v kravjih vagonih, in jih zadnje čase preganja v Nemčijo, ker se boji, da bi se v Srbiji pridružili četnikom,, prične človeku srce revoltirati od groze.

Na drugi strani pa se veselimo nad hrabrostjo tega naroda, ki je edini izmed vseh, kar jih je nacizem zverinsko pohlastal, da se mu po junaško upira pod vodstvom Mihajloviča. Veselimo se tudi, ko čitamo. da je slovenski kapitan Kern rešil košček jugoslovanske mornarice, katera se sedaj bije na strani Anglije, kako je Slovenec Plajvajz umoril takozvanega Kvizlinga na Hrvaškem in da je Slovenec Mačera uničil svojo ladjo "Zagreb" raje, kot da bi jo oddal Nemcem. Največji dokaz pa je, da se Slovenci ne izneverijo svojemu narodu in da jih niti Mussolini po 24 letih ni mogel prepričati, da se jim bolje godi pod njim, ko čitamo. da je največ četnikov v jugoslovanskih hribih iz krajev Primorske, odkoder se v grupah plazijo po noči, da uidejo izpod pete Hitlerja in Mussolinija ter pomagajo svojim bratom delati neljube incidente sovražniku. Ta mali jugoslovanski narod je zopet po 23 letih dobil priznanje hrabrosti in prišel v svetovno javnost.

Ker je Amerika na strani Jugoslavije, se tudi naši ameriški slovenski fantje poslavljajo in odhajajo v vojaško službo. Nisem še nikjer čital, akoravno uradniki podpornih organizacij apelirajo na tajnike, da pošljejo imena teh vojakov v priobčitev, radi tega bom omenil, da so iz Gowande sledeči: Louis Korbar, ml. Chas. Korbar, John Klancar, Anthony Kordon. Frank Straus, Jos. Zumer. Emil Koluža, Charles Povni in Albert Luinc. Zraven je pa lokalnih poljskih starišev sin Jos. Manski pod vodstvom generala Doolitle-a pomagal s svojim bombnikom grupi, ki je tako uspešno bombardirala japonska mesta, ladjedelnice in tovarne za letala. Za to delo je bil odlikovan od ameriške in kitajske vlade. General Doolittle je pisal osebno pismo starišem z veliko pohvalo za mladeniča.

Ta akcija nas torej urgira in vzpodbuje, da vsi pomagamo do hitre ter uspešne zmage z vstopanjem v civilno armado Amerike.

In ker so se naša društva odzvala v tej vojni krizi prošnji za kupovanje vladnih vojnih obveznic, torej naša dolžnost, da jih sedaj bolj kot nikoli poprej podpiramo. V nedeljo dne 7 junija se vrši prvi piknik v tej sezoni na navadnih slovenskih pikniških prostorih. Upati je, da se ga udeležite v velikem številu ter pomagate društvu, ki je kupilo za $200 vojnih bondov.

John Matekovich.
Gowanda, N. Y.

NAZNANILO.

Kakor vsako leto, tako bo tudi letos v cerkvi sv. Cirila procesija Presv. Rešnjega Telesa v nedeljo 7. junija pri deseti sv. maši. Ob 10. uri bo peta sv. maša, nato bodo peti štirje evangeliji v slovenskem jeziku. Na koru bodo sodelovala cerkveni pevski zbor in pa člani slov. pevskega društva "Slovan."

Cenjeni rojaki, to je edina slovenska procesija na vsem božjem svetu. V domovini je me bodo imeli, a v ostalih delih sveta pa ni take slovenske zavednosti kakor v New Yorku. Zato pa ste vsi Slovenci vabljeni, da se udeležite te redke slovesnosti, katera se bo darovala posebno za naše slovenske vojake v ameriški armadi. Obenem pa boste videli prekrasno spominsko ploščo z imeni naših slovenskih fantov-vojakov za katere se moli pri vsakem cerkvenem opravilu.

Še enkrat ste naprošeni vsi stariši. da pošljete ime svojega sina vojaka v župnišče,, da se napiše v spominsko ploščo. Kateri so pa že napisani, prosimo, da pošlete v župnišče še enkrat: ime, naslov od doma, naslov kje služi in datum kdaj je šel ta in oni k vojakom.

Pozdrav vsem čitateljem,
Ivan.

NAŠ ROJAK — JAPONSKI UJETNIK.

Rojak Mike Kočevar v Steelton, Pa., je bil pred nedavnim obveščen iz Washingtona. da je njegov sin Michael J. Kočevar, ki je služil v ameriški armadi na Filipinah, kot kopooral, pogrešan in najbrže je bil ujet na Corregidorju od Japoncev.

V BOLNIŠNICI.

Frank Jarc iz Pueblo, Colo. se je moral podati v bolnišnico na operacijo. Operacijo je že srečno prestal in se mu polagoma obrača na bolje, kar mu prijatelji tudi iz srca želijo.

IŠČEM —
svojega brata JOSIPA SIMONIČA, rojenega v Selu pri Otovcu, št. 16, občina Talčji Vrh, okraj Črnomelj. Oglasi se naj svoji sestri: — ANA PLUT, Sangudo, Alberta, Canada. (3x)

Note

za

PIANO-HARMONIKO ali KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELJ BRATCI (mazurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE
KO PTICICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ
POJDI Z MENOJ
DOL S PLANINE
GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERIŠ
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za $1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA

Po 25c komad:
Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah

Terezinka Polka
Na planincah—valček Štv. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY TAMBURICA — štv. M 571

Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc. 463 West 42nd Street, New York

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO.

Dne 26. maja se je na vogalu Hecker Ave., in Addison Rd. pripetila avtna nesreča, v kateri je poznani rojak Louis Prijatelj, star 57 let, dobil tako hude poškodbe, da jim je čez 10 minut v Mt. Sinai bolnišnici podlegel. Soproga Mary mu je preminila 7. junija lanskega leta. — To je sedaj že četrti smrtni slučaj v tej rodbini v teku enega leta. Rojak Prijatelj zapušča štiri sinove: Louisa ml., Albina, Edwarda in Viktorja ter snaho Ano, brata Antona in Johna ter dve sestri Mrs. C. Skenbec in Mrs. Anno Furlan ter veliko sorodnikov. Doma je bil iz Sv. Gregorja, kjer zapušča več sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 34 let. Kot se poroča. se je nesreča pripetila, ko je voznik avta skušal izogniti se dekletu, ki se je vozilo na biciklju, pri tem pa je avto zdrvel na hodnik in zadel omenjenega rojaka. ki je baš bil na potu domov z dela. Dekle je dobilo le manjše praske, ko je padlo z bicikla.

Fantje iz 32. warde, ki so pred kratkim dobili poziv od naborne komisije. da naj se v kratkem pripravijo za vstop v ameriško armado, so sledeči: Frank Marolt, Anton Ivančič, Stanley Perušek. And. Rahotina, John Jevnikar, Louis Bavdek, Joseph Strumbel. Anton Tomše, Louis Gliha, John Oster in Steve Kristofel. .

Predsednik pri najboljšem zdravju, — pravi zdravnik

Admiral dr. Ross T. McIntyre, vrhovni zdravnik ameriške vojne mornarice in osebni zdravnik predsednika Roosevelta je v New Orleans, La., kamor je prišel, da prejme od Tulane vseučilišča naslov doktorja pravosodja, je rekel, da je predsednik Roosevelt navzlic ogromnemu delu vsled vojne pri najboljšem zdravju.

SLOVENSKA BOLNIČARKA

Margaret. Balock, iz Roundup, Mont., je prva izučena bolničarka iz tega mesta, ki je stopila v vojaško službo. Vadila se je v Columbus Hospitalu v Great Falls, Mont., in njen špecijalni posel je anestetika.

NAJMODERNEJŠA URA.

Nemčija je dobila pred časom uro, ki ne potrebuje navijanja prožine. Prožine namreč ne gonijo koleščki, temveč ima ura elektromagnetični pogon. Kazalci se potisnejo pri vsakem celem nihu za pol sekunde naprej. Ker s tem odpade stalni pritisk prožin na kolešče ke, se isti ne obrabijo. Razen tega se pa porabi le malo toka. Baterija žepne svetilke zadostuje malone za ves čas, dokler se ne izrabi.

Ta uspeh je bil dosežen zato, ker samo neznatno množimo toka goni uro in da lahko baterija med poedinimi dotiki počiva.. Za prekinitev kontakta se porabi samo pet tisočink ampera, tako da gre ta ura vedno dobro, tudi če baterija že pojema.

Nemci gonijo Lahe v smrt

Italjanski vojni ujetniki Sabratha divizije, ki se je borila na fronti pri El Gazali v Libiji, pripovedujejo, da jih nemški častniki pod feldmaršalom Rommelom gonijo v smrt — spinge alla morte.

Pravijo, da jih nemški častniki pošiljajo v bitko ne glede na to, ako so sposobni za boj. Vsaka kompanija je poslana v bitko s samo enim kompasom in so morali iti peš proti uničujočemu angleškemu ognju.

U S O

Po vseh Združenih državah je v teku kampanja za sklad $32,000,000 za U. S. O. (UNITED SERVICE ORGANIZATION), čije namen je skrbeti za zabavo, okrepčilo in odmor ameriških vojakov, kadar pridejo na dopust, ali na obisk v kak kraj. — Za mesto New York je določena kvota $4,450,000. Prispevki se naj pošiljajo na H. Donald Campbell, USO. Treasurer, 57 William Street, New York City.

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor z baritonom samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otoški zvon — mešani zbor
5. Pomladanska — mešani zbor, z baritom samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantski odmevi — za moški in ženski zbor, z baritom samospevom
9. Kantata iz psalma 126 — moški zbor
10. Soči — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zbore, katere je uglasbil in v samozaložbi izdal MATEJ L. HOLMAR, organist in pevovodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio. 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY

216 W. 18th St. New York

Peter Zgaga

IZ MOJIH SPOMINOV

Sredi junija bodo praznovali v Ameriki Dan očetov, toda praznovanje ne bo niti malo tako iskreno kot praznovanje Materinskega dne. V povprečni ameriški družini ima mati poglavitno besedo, dočim ima oče večinoma le dolžnosti in malo pravic.

O moji materi sem prejšnja leta večkrat pisal, očeta sem pa le nekajkrati v naglici omenil.

Naj bo vsledtega danes moj oče na vrsti.

Umrl je leta 1904 v visoki starosti. Meni je bilo takrat štirinajst let.

Meni njegovo življenje ni bilo znano, povedal bom pa, kar sem zvedel od mojega, skoro dvajset let starejšega brata, sestre, matere in drugih ljudi.

Rojen je bil v prvi polovici prejšnjega stoletja v Zavracu v Žirovskem vrhu kot sin siromašne bajtarske družine. V šolo ni nikdar hodil ter do smrti ni znal ne pisati ne brati. Zapiske, ki bi mu bili potrebni pozneje kot trgovcu, mu je nadomeščal sijajen spomin.

Ko mu je bilo osemnajst let, so ga vzeli v vojake, katere je služil nepretrgoma dvanajst let, sedem mesecev in devet dni. (To mi je tolikokrat povedal, da ne bom nikdar pozabil.)

Bil je v vojskah z Lahi in Prusi, o čemer pa ni rad govoril. Pri vojakih je pobral tudi nekaj laških, nemških in madžarskih besed, na kar je bil zelo ponosen. Kot petletnemu otroku mi je večkrat vbijal v glavo svojo jezikovno modrost, ki je pa sproti splahnela, kakor sneg na pomladnem soncu.

S pičlimi prihranki, ki jih je prinesel od vojakov, je kupil v Ljubljani nekaj kil žebljev ter hodil ž njimi od semnja do semnja. Vsa notranjska in tolminska ga je poznala pod imenom "Žebljar."

Nekje je zvedel, da delajo v nekem koroškem kraju posebno dobre kose. S prihranki, ko so mu še ostali ter z nekaj goldinarji dobička se je odpravil tja, kupil kos, kolikor jih je mogel nesti, ter se, hraneč se z vodo in črnim kruhom ter prenočujoč po hlevih, vrnil v svojo ožjo domovino. Kose je kmalu s precejšnjim dobičkom razprodal, nakar je dal zaupnemu pismenemu človeku naročiti novo, večjo zalogo.

S petintridesetim letom še ni imel stalnega doma, imel je pa veliko mošnjo goldinarjev ter suknjič.

Ko je nekoč hodil po Škofji loki, je opazil na klopici pred veliko pekarijo drobceno, britko ihteče dekletce.

Sede k nji, jo poboža po laseh in sočutno vpraša: — Čemu jokaš? Čigava si, mala?

Dekletce si s predpasnikom obriše solze ter začudeno pogleda velikega, vsega obraščenega tujca, gleda ga in gleda, naposled pa odgovori: — Hladnikova sem iz Idrije. V Loko so me poslali služit, pa me gospodar in gospodinja tepeta in lasata. Kar v vodo bom skočila.

— Koliko si stara? — jo vpraša oče, ne meneč se za njen sklep. — Petnajst let. — Hm, precej mlada si. Pa mislim, da bo šlo. Nikamor ne boš skakala. Čakaj, danes je ponedeljek. V soboto pridem pote in te vzamem s seboj. Če te bo volja, boš lahko moja žena.

— Nu, pa bom, — je odgovorila brez premisleka, — samo da ne bom več tukaj.

S tem je bilo vse deloma dogovorjeno. Dekletce se je vrnilo v kuhinjo, oče je pa odšel naravnost v Ledine k tamkajšnjemu gospodu, ki ni hotel spočetka ničesar slišati o nameravanem zakonu. Šele ko mu je oče pokazal svoje prihranke, — bilo je nekaj sto goldinarjev — in mu razodel svoj sklep, da namerava v Idriji začeti trgovino z železnim blagom ter mu bo kot takemu gospodinja potrebna, se je strogi mož nekoliko omehčal ter mu rekel, naj jo pripelje v nedeljo po maši.

Prej je pa še odločil: — Do poroke bo pri nas, bo kuharici in dekli pomagala. Če bosta v soboto dobro odgovarjala pri spraševanju, vaju bom v nedeljo že prvič oklical. Do takrat bom že od idrijskega dekana zvedel, kdaj je bila rojena in krščena, če je zakonska ali ne ter kdo so bili njeni botri. Ti se domeni z njenimi ljudmi, in po nedelji najmanj štiri tedne ne hodi v Ledine.

Njenim starišem ni bilo treba dosti prigovarjati. "Žebljar" je dvakrat zarožljal z denarjem. Njen oče, nadušljiv rudar Franc Hladnik je prvi prikimal, kmalu za njim pa njena mati Uršula.

V soboto navsezgodaj se je moj oče odpravil v Loko po mlado nevesto ter jo v mraku pripeljal v ledinsko župnišče.

V ponedeljek pa še kaj več o tem.

Kratka Dnevna Zgodba

VERONIKA DESENIŠKA

V času, ko je zvezda celjske slave najbolj žarela, rodbinsko življenje mogočnih grofov vendar ni bilo brez temnih peg in bridkih izkušenj. Omeniti je nesrečni zakon med tedanjim ogrskim kraljem in poznejšim cesarjem Sigismundom iz rodu Luksenburžanov. Še bolj pa je svoj čas zbudila veliko zgledovanje žalostna usoda Friderikove žene Elizabete in Veronike Deseniške. O tej poslednji je tudi v slovenskem jeziku pisana drama, zato je marsikateremu čitatelju, ki se zanima zato, več ali manj znana nesrečna usoda Veronike Deseniške.

Najstarejši sin grofa Hermana II. Celjskega, Friderik po imenu, se je leta 1405 poročil z Elizabeto, edino hčerjo kneza Štefana Frankopana. Za doto mu je prinesla nekaj hrvaške zemlje, otoke Krka,, gradove Trsat. Bakar in Bribir.

Oče Herman je pa odstopil mlademu paru za užitek gradove: Steničnjak in Samobor v Slavoniji, Krško, Kostanjevico. Novo mesto in Mehovo na Kranjskem. Friderik je bival s svojo soprogo redno na Krškem gradu in mnogo storil za naselbino, ki se je pod njim zelo razvijala. Krško mesto mu ima zahvaliti za početek in razvoj. Živel je nekaj let s svojo ženo v srečnem zakonu in imel z njo sina Ulrika.

Okoli leta 1412 se je pa hudo sprl s svojo soprogo in odslej skoraj deset let bil ločen od nje. Vsi tedanji viri soglasno trdijo, da se je grof zagledal v neko Veroniko iz plemenite viteške rodbine Deseničev in da je to znanje bilo krivo družinske razprtije. Tekom desetih let je njegov oče Herman s knezi Frankopani večkrat poizkusil, da pomiri Friderika z Elizabeto, toda bilo je vse zaman. Leta 1422 se jim je posrečilo, da so pri neki slovesnosti zakonca združili in ju odvedli v grad Krapino. Elizabeta je bila žalostna in ni slutila nič dobrega. Ko so došli v grad, je rekla svojim spremljevalcem:

"Dragi gospodje in prijatelji, kaj mi pomaga ta poravnava? Vem, da me bodete jutri našli mrtvo kraj mojega gospodarja."

Dvorniki so jo tolažili, češ, da je sedaj vse dobro in da bo živela še mnogo let v zakonski ljubezni. Toda Elizabetina slutnja se je uresničila. Drugo jutro so jo našli mrtvo v postelji. Nekateri viri poročajo, da jo je grof zabodel z lovskim nožem. Zjutraj je baje rekel zasmehljivo dvornim služkinjam:

"Le idite k vaši gospe in poglejte kako ji je," Ko so prišle v njeno spalnico, so našle grofico mrtvo in nastala je silna žalost po vsem gradu.

Celjska kronika sicer poroča o smrti a ne govori o umoru, dasi je bilo javno mnenje, da jo je grof zabodel v postelji.

Čeprav je ves svet govoril, da je grof Friderik soprogo zaklal, ga vendar nihče ni pozval na odgovor. Kralj in takrat tudi cesar Sigismund je imel posla v vojski, a v Slavoniji ni bilo bana. Le stric umorjene Elizabete, knez Nikolaj Frankopan, se je dvignil, da maščuje umor svoje sorodnice. Odtegnil je Celjanom Frankopanske gradove, ki jih je bila rajnica prinesla za doto in poslal v Budimpešto svojega prvorojenca Ivana, z njenim morilcem Friderikom, ki se je takrat mudil pri svojem svaku Sigismundu. Viteški Ivan je pozval Friderika na dvoboj. To je zbudilo na kraljevem dvoru veliko pozornost. Kralj je poslal obema nasprotnikoma ukaz, naj mirujeta na njegovi zemlji. Na to ju pokliče pred sebe, da zasliši tožitelja. Tu je knez Ivan javno prel kraljem grofa obdolžil zavratnega umora in je rekel, da mu želi pokazati, kako zna pošten knez nesramnemu morilcu z roko podati dokaze, čeprav mu ni dosti dober za tak časten boj.

Sigismund je vplival pomirjevalno in prepustil razsodbo v tej zadevi danskemu kralju Eriku, ki je bil takrat slučajno na njegovem dvoru. Najbrže je vplivala tudi kraljica Barbara, da so ji rešili brata. Gotovo je le, da je Friderik ostal zdrav in prost ter se je povrnil v Slavonijo, kjer se je spustil v razne boje in spletke.

Okoli leta 1424 se je Friderik proti volji očetovi skrivaj poročil z Veroniko, kateri je svet očital, da je hote ali nehote kriva smrti kneginje Elizabete. Pa tudi stari Herman se je razsrdil na sina. Morda bi mu umor prejšnje žene še odpustil, a da se je zvezal s plemkinjo nižje vrste in tako omadeževal svoje visoko dostojanstvo, tega mu v svojem užaljenem ponosu ni hotel odpustiti. Ukazal ga je zvezati, zapreti v gornji Celjski grad in mu je hotel odtegniti vsa posestva in pravice. Menda je hotel izprva svojemu drugemu sinu Hermanu III., prepustiti vladarstvo v grofiji. Toda mladi Herman se je ponesrečil pri Radovljici. Padel je s konja in se ubil. Sedaj sta preostala od vse celjske rodbine le še Friderik in njegov sin Ulrik. Vse kaže da je stari Herman hotel nedoraslemu Ulriku prepustiti dedščino in Friderika izključiti. Toda prišlo je drugače.

Čimbolj je položaj celjske rodbine napravljal grofu Hermanu skrbi, tem strašnejše je sovražil Veroniko Deseniško, ki je po njegovem mnenju povzročila vse zlo. Grof Friderik je ž njo preživel na gradu ki ga je dal sam sezidati blizu Kočevja in ki se je po njem imenoval Fridrihštajn Herman je poizkusil dobiti Veroniko v pest. Poslal je svoje biriče na Kočevsko, da jo vjamejo in pritirajo v Celje. Veronika mu je ubežala in v spremstvu nekaterih služabnikov se je potikala po raznih krajih. Celo v gozdovih je iskala zavetje. Slednjič so jo biriči zalotili v Vurpergu pri Ptuju. Zaprli so jo naprej v grad Ostrovec, toda po ukazu razljučenega Hermana ji je bila pripravljena hujša usoda. Imela je umreti kot čarovnica.

Postavili so jo pred celjsko mestno sodnijo in obtožili, da je mladega krofa omamila s čarovniškimi sredstvi. Toda njen zagovornik je tako spretno prepričal sodnike, da so jo spoznali za nekrivo. Mogočni grof pa je na vsak način hotel njeno smrt. Zaprli jo je najpreje na Ostrovec, kjer je ostala nekaj časa brez hrane. Ko je bila od lakote in žeje že napol mrtva, je Herman poslal tja dva viteza, ki sta jo utopila v ribniku pod gradom — po nekaterih virih sta jo utopila v kadi — 18. oktobra 1428.

Tako je končala celjska žaloigra s smrtjo nesrečne Veronike. Odkar sta živela z grofom Friderikom v zakonu, sta pač z raznimi pobožnimi ustanovami izkušala popraviti zločin, ki je kakor prekletstvo ležal nad njima. Silvij po pravici sodi, da Veroniko zadene manjša krivda, ker je najbrž grešila iz človeške slabosti ali pa celo prisiljena.

Pokopali so jo najprvo v Braslovčah, potem pa prenesli v kartuzijanski samostan v Jurjevem, kjer je našla slednjič mir, ki ga na svetu ni mogla najti.

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A
ZA NAVADNO CENO

$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za $.....

Moje ime _____

Št., ulica ali Box št. _____

Mesto in država _____

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

INVESTIRAJTE V AMERIKO
KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

JPO—SS.

$20.000 v pomožnem skladu.

V blagajni JPO, slov. sekcija je bilo 1. maja $17.360.6 . V mesecu maju so prispevali sledeči:

Hermina Zortz, blagajničarka lokalnega odbora št. 14. v Lorain, O., $572.21; Joseph Zalar, predsednik lokalnega odbora št. 1. v Joliet, Ill., $1.100; Joseph Zorz, tajnik lokalnega odbora št. 9. v Waukeegan, Ill. $500; družina Anton Tomažin, Chicago, Ill. $5.00 lokalni odbor št. 2. Cleveland, O. $500; John Langerholc, tajnik in blagajnik lokalnega odbora št. 23. Johnstown, Pa.., $158; Mrs. L. Gutchek, Anaconda. Mont. $10; Mrs. Antonija Bregant, Chicago, Ill. $10; Socialistični klub št. 1. JSZ $10; Frank Fražnikar, blagajnik lokalnega odbora št. 15 v Clinton, Ind. $9.50 in Jos. Zalar vsoto $49.25.

Dne 1. junija 1942 je bilo v blagajni $20.284.62.

Vsoto $49.25, katero je poslal gl. tajnik KSKJ so darovali sledeči: Rev. Mich. Železnikar, Rock Island, Ill., $5.; Antonija Velkovrh. tajnica društva sv. Ane št. 178. KSKJ v Milwaukee, Wis., je nabrala sledeče vsote: Po $1.00 so darovali: Louise Staut, Rose Jenich, Josephine Brulc, Mary Janmik, Angela Pipan, Mary Muhich in Antonia Velkovrh. Po 50 cent. so darovale: Rose Deželan, M. Beiley, Mary Salatnik in Antonia Bevetz in 25 cent. Anna Gaus.

George Pavlakovich. podpredsednik KSKJ v Denver, Colo., je nabral sledeče vsote: Po $5.00 so darovali. Anna Domitrovich, Katerina Boje in Mr. in Mrs. Louis Zemljak.

Konstantin Podlesnik, predsednik društva Marija zdravje bolnikov št. 94. KSKJ v Kemerer, Wis.. je nabral sledeče vsote. Darovali so po $5.00: Mr. in Mrs. Konstantin Podlesnik in Mrs. Monika Oresnik. Po $2.00: Mr. in Mrs. Jos. Marolt, in Mrs. Mary Žebre. Po $1.00: Frances Felicijan, Mr. in Mrs. John Peternel, John Starvarsnik in Anton Rocnik. Po 50 cent.: Mr. in Mrs. A. Krizak, Mrs. Agnes Rakun, Mr. in Mrs. Steve Podlesnik in John Kershisnik..

Pri lokalnem odboru št. 23 v Johnstown, Pa., so darovali: Društvo sv. Alojzija št. 36 ABZ $75.00; Po $5.00: Društvo št. 254. SNPJ in John Jančar. Po $2.00: Gregor Cekada. Matt Maronich, Frank Turk in Jos. Cekada. Po $1.000: John Ivančič, John Kusher, Anton Sadar Jr., Louis Skedel, Louis Primovich, Sylvia Skedel, Vinc. Bukovec, Anton Gabrenja, Anton Sadar Sr., Jacob Smarada, J. Medle, Jos. Skidel, John Brezovec, John Korelc Antonia Brezovec, John Deželan, Martin Birk, John Ceglar, Emilia Birk, Georgge Ceglar, Fr. Mele, Raymond Ceglar, Alice Mele, Mich. Rovanšek, Vid Rovanšek, Jos. Turk, Anton Rovanšek. Sr., Frances Turk, A. Rovanšek Jr., Matt Klucevsek, John Rovanšek, Frances Klucevsek, Jos. Kolar, John Mivec, Alojzija Kolar, Jennie Mivec, John Kolar Jr., Jacob Dolenc, Jos. Vidmar, John Pike Frank Janezic, John Tomec, Mary Vidmar, Mary Tomec, John Klajder, Anton Beltz, Fr. Petrovcic, Jennie Perko, Martin Cernetic, Frank Perko, J. Vidmar, Jacob Gabrenja Jr., Wm. Butara, Ignac Groznik. A. Drenik, Louis Rovanšek, Leo Beve, Victor Dremely, Anton Perchin, Anton Kolar in And. Vidric.

Hvala lepa vsem nabiratelljem in darovalcem. S tem smo dosegli preko $20,000 v našem pomožnem skladu. To je že lepa vsota, toda rabili bomo mnogo več. Vse lokalne odbore prosim, da naj vsak mesec pošiljajo nabrani denar, da bom lahko več izkazoval v skupni blagajni.

Rojaki po širni Ameriki, prispevajte v pomožni sklad! Širite med seboj naš izrek: Kri ni voda! Daj, brat, daj; pomagaj sestra!

Leo Jurjovec, blagajnik.

NAŠA SVOBODA

Je odvisna od Denarja, da Kupimo Municijo za našo Oboroženo Silo

MI-VSI moremo pomagati s tem, da investiramo v U. S. WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

Naprodaj so v Poštnih Uradih, Trgovinah, Bančnih Zavodih, Šolah, Gledališčih in v IBM Uradih po Celi Deželi.

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

PRIMORCI V MARIBORU

(Po spisu R. Golouha.)

(JIC.) — Po prvi svetovni vojni sta se med slovenskimi mesti najbolj razvila in povečala Ljubljana in Maribor. Hitro gromadenje ljudskih mas v kakem mestu prinese s seboj mnogo vprašanj, kako vse urediti, da ne bo v mestu nastala babilonska zmešnjava. Glede Maribora posebej je zanimivo vedeti, da se mu je itak prebivalstvo od srede preteklega stoletja do Hitlerjeve zasedbe najmanj podesetorilo. Od 4000 ljudi je v tej kratki dobi poskočil na 40.000. To nikakor ni malenkost. .

Zlasti je bilo močno doseljevanje v Maribor v prvih povojnih letih. In med temi priseljenci je bilo zlasti mnogo Primorcev, ki so bili prisiljeni bežati z rodne g rude pod pritiskom Lahov in Lahonov doma. Več kot kamorkoli drugam je p ribežalo Primorcev v Maribor in začelo se je govoriti, da je p rav s tem nastal za Maribor prav poseben problem.

Toda ta vsesplošen vtis le ni tako zelo resničen kot se splošno misli. V primeri s celotno rastjo Maribora dotok s Primorskega končno ni bil tako zelo velik. Maribor je postal v jugoslov. razmerah glavno mesto severne Slovenije. Do takrat je bil samo nekako pred mestje Gradca. Po vojni si je razvil svojo industrijo in je postal središče za vso okolico. Mesto se je hitro preobraževalo in treba je bilo hitro zasesti najrazličnejša uradniška mesta.. ki jih poprej ni bilo. Zato je b ilo vsaj v začetku dovolj prostora za vse, ki so se hoteli od drugod zateči v Maribor. Priseljenci so brž igrali važno vlogo in so dali za nadaljnji razvoj mesta nov pogon.

Koncem leta 1934 je bilo v Mariboru 3871 Primorcev. Nekateri od teh so bili sicer rojeni v Primorju, po svojih starših pa pristojni v Maribor. Pritok Primorcev se je seveda nadaljeval še po končani vojski. Toda mnogi niso več dobili nameščenja in zaslužka, ampak so si morali pomagati dalje.

Do Hitlerjeve zasedbe so tvorili jedro mariborskega prebivalstva še vedno domačini, to se pravi, rojeni Mariborčani ali rojaki najbližje okolice z levega in desnega brega Drave. Za njimi so tvorili največje število priseljenci iz ostalih krajev Dravske banovine. Šele na tretjem mestu so prišli v poštev Primorci. .

Poleg uradništva so prišli mnogi Primorci v Maribor v poznejših letih z upanjem, da bodo našli zaposlitev v prostih poklicih. Zlasti jih je privabila ustanovitev tekstilne industrije v Mariboru Toda štelo se je začelo kmalu krčiti, ker je bilo Primorcem z neurejenim državljanstvom težko najti zaposlitev v privatnem podjetju. Poleg tega je bila nezaposlenost dokaj vidna in ta je že sama po sebi izključevala iz delovnega trga tuje moči.

Od tega drugega priseljevanja je ostalo v Mariboru in okolici le nekaj takih. ki so bili gospodarsko neodvisni. trgovci industrijalci. posestniki itd. Od zadnjih si jih je nekaj nakupilo posestva v mariborski okolici in so tam znova zaživeli kot delavni in podjetni poljedelci. Ta del emigracije je domačemu prebivalstvu zlasti v narodnem pogledu mnogo koristil..

V političnem oziru se je primorska emigracija udejstvovala pri nacionalnem delu Samo stojno ni nikoli nastopala kot posebna politična organizacija, temveč se je opredeljevala po mariborskih političnih skupinah. Ustanovila je pa več kulturnih društev. Za one Primorce, ki so morali radi nevzdržnih razmer pod Italijo še spet in spet zapuščati svojo rodno zemljo in so bili večinoma navezani na javno pomoč, se je pa ustanovil pomožni odbor.

Spajanje s krajevnimi razmerami je temeljna črta primorskih ljudi v Mariboru. Za to se je Primorec tam hitro prilagodil in zlasti prva primorska emigracija se najbrž ob času Hitlerjeve zasedbe ni več dosti ločila od domačega slovenskega prebivalstva.

Med mariborskimi državnimi nameščenci, kolikor je med njimi bilo Primorcev, so bili zlasti železničarji in policijski uslužbenci. Število delavcev in inteligence v prostih poklicih ni bilo veliko. Vsi Primorci pa, ki so bili za nekaj časa ali vseskozi do zasedbe v Mariboru, so hvalevredno doprinesli svoj delež za razvoj Maribora in za njegov materijalni kot tudi duševni napredek.

Dve japonski podmornici dvignjeni v Avstraliji

Pred nekaj dnevi so bile v pristanišču v Sidneyu v Avstraliji potopljene tri japonske podmornice. Eno je potopil bombnik, dve pa ste bili potopljeni z globinskimi bombami. Predno pa so bile potopljene, so torpedirale in potopile neko staro ladjo.

Dve teh podmornic so sedaj potopljači dvignili z morskega dna.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo $2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street : : New York, N. Y.

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

23

V kuhinji je zaprasketal ogenj, zacvrčala je mast. Na mizi je stala steklenica vina. Hipoma je bilo vse pripravljeno, da se okrepča sin. Begala je mati po stanovanju in po prodajalnici, vsa razburjena od nenadnega veselja. Kdor je prišel v prodajalnico, vsak je moral čuti.

"Pavel je prišel. Ravnokar se je vrnil."

Pavel je sedel za mizo. Glavo je naslanjal ob desnico. levica mu je malomarno visela od stolu. Ves je bil truden in upehan. Bil je prašan od cestnega prahu. Na rami mu je sameval porumenel list, ki ga je vrgla nekje spotoma nanjo zgodnja jesen otresajoč z vej zeleni nakit. Gledale so ga materine oči. Videle so, da mu je obleka oguljena, od dežja izprana. Ohlapno mu je visela ob telesu, kakor bi ne bila umerjena zanj. Oči so mu bile motne in zaspane. Gledale so plašno, kakor da iščejo nečesa, kar je srcu sovražno in grenko.

"Kaj je novega mati?!" je vprašal Pavel. Dolgo sta molčala oba. Ta molk je dokazoval, da bi rada govorila, pa se nista upala. kakor da se bojita drug drugega. .

"Tako sem te hotela vprašati jaz," reče mati.

"Kaj bi me izpraševali Četudi vam povem, me ne boste umeli, ker niste videli sveta. Beseda ne more povedati vsega, kar doživi srce."

"Res. Toda nekaj bi že umela."

"Tako je: človek gre z velikimi upi in se vrne brez njih. Upi so v boju življenja slabo orožje. Kjer ni krepke volje, tam premaga življenje človeka."

"Torej — kaj? Ali si premagan?!" vpraša mati.

"No, tega ne pravim. Ali človek se nauči resnice ako živi v velikem svetu In tako sem gledal, kako je tam zunaj in moje izkušnje so bogate in vredne zlata."

Pavel dvigne glavo, kakor bi se nečesa domislil.

"In kaj je z Lenko?" vpraša in pogleda materi v oči.

"Pusti Lenko! Saj ni vredno, da bi govorila." reče mati. Hudo ji je bilo, da je prišel s tem vprašanjem.

"Vredno ali nevredno — to je enako. Le povejte!" sili vanjo Pavel.

"Pa zakaj bi govorila? Naj ti povedo drugi."

"Čimbolj se ogibljete vprašanja tem večja je moja radovednost. Ali naj grem morda takoj nocoj vprašat drugam, kaj je z Lenko?! Ali naj odgovorim sam?!"

Mati je pokimala.

"Lenka je že poročena."! (

Odkimala je mati.

"Pa bo v kratkem?"

"Da."

Pavlu je šinila desnica v lase, levica se mu je stisnila v pest. Čula je mati, kako je zaškripal z zobmi. Naročil si je v kupico vina.

"Dobro, saj sem vedel."

"Tako je, nič se ne da izpremeniti," reče mati, "ljudje so ljudje. Vsak hodi svoja pota."

"In pota gredo narazen.. Čudna, sovražna moč jih razceplja. da drže vsaksebi, namesto da bi se zgrinjala v eno ravno, belo, gladko cesto!"

Pavel je gledal predse. Otožno se mu je glasila beseda.

"Pota gredo narazen in nikjer ni mesta, kjer bi se iztekala v gladko, ravno cesto. Nikjer ni tega mesta."

"Pač." zašepne mati. Oglasila se je nevede. .

"Pač." je ponovil Pavel. "Tam, kaj ne, kjer je oče, tam je ono mesto"

Mati je molčala.

"Prav!" reče Pavel, "ni treba govoriti. Saj vem, kje je konec."

Potem je vstal s stola. Stopal je po sobi in se ustavil pred materjo. Položil ji je roke na rame in ji gledal v oči. Pogled mu je bil miren in vdan..

"A ne bojte se mati! Meni se hoče življenja! Mlad sem še. in kdo bi mislil na smrt!"

"Tako te imam rada, Pavel," je odgovorila mati. Pogladila ga je po lici. Čutil je, kako ji je dlan trda od dela. "Kadar si miren, takrat si najbolj moj."

Kadar pridejo težke in bridke ure, takrat je človek miren, ker čaka udarca in se čuti brez moči, da bi ga odvrnil od sebe.

"Nocoj ne grem nikamor. Truden sem in zaspan."

Vino, ki ga je izpil, ga je napravilo zaspanega. Zaželel si je postelje. Legel je in prekrižal roke pod glavo; tako je gledal v strop in čakal. da pride spanec. V polsnu so se razpletala pred njim pota, ki jih je prehodil in ki mu niso uresničila načrtov. Povsod je videl dovolj bogastva, a nikjer ga ni bilo zanj. Nemir in nestalnost sta ga tirala iz kraja v kraj. Iskal je zaslužka in kjer ga je dobil, ga ni vztrpelo dolgo. Naposled so se ga branili ljudje, ker niso marali nasilnega gosta. Ubijal se je po svetu, romal iz kraja v kraj. Končno se ga je polastilo hrepenenje po domu. Pošla so mu vsa sredstva, da ni bilo več kruha, in obleka je hotela nadomestila. .

A življenje je lepo! Toliko sladkosti hrani v sebi! Toliko ttajnosti, da je tem lepše in vabljivejše. čimbolj se potrpljа človek vanje. In ko mu poidejo sredstva, da ne more več uživati življenja, se zave svojega uboštva, svoje malenkosti. In tako tudi Pavel.

Ko se je zavedel, kako je majhen in ubog, se je obrnil od življenja in si je želel doma, kjer se lahko skrije pred njim, in ko je tako potoval in iskal bogastva, dolge dneve in noči, dostikrat lačen in žejen, se mu je porodila v srcu pesem, ki je ni še nikoli slišal, a ki se tako prilega njemu samemu. Pesem in napev — oboje se mu je obenem zbudilo v srcu in ni hotelo utihniti v njem. In nocoj, ko je zopet doma in se bliža spanec, mu spet odmeva v srcu:

"Ubog popotnik hodi križemsvet,
srce ga sili, da za srečo roma.
Človeška srca krije mraz in led,
in romar brez miru je in brez doma."

(Nadaljevanje.)

PADLIMA V BORBI ZA DOMOVINO

(JIC.) — Po sporočilu generala Mihajloviča se je decembra meseca lanskega leta oddelek njegove vojske pod poveljništvom konjeniškega majorja Aleksandra Mišiča in štabnega majorja Ivana Fregla, spopadel nekje v bližini Mionice z desetkrat močnejšo in boljšo oboroženo nemško vojsko. Oddelek je b il uničen in majorja Mišič in Fregl sta bila po poročilu generala Mihajloviča "ujeta v predpisanih uniformah". Nemci so ju obsodili na smrt in ustrelili..

Kralj Peter je s svojim ukazom 14. januarja 1942 oba častnika odlikoval s Karadžordževo zvezdo IV. reda z meči. Major Josip Rijavec jima je posvetil sledeče besede:

Aleksander Mišič. — Nisem ga poznal, a slišal sem o njem. še več o njegovem očetu, slavnem srbskem vojvodi Živojinu Mišiču, zmagovalcu s Suvoborja. .

Njegovo življenje je bilo preprosto. Življenje Šumadijca, vojaka zadnjih desetletij, pripadnika tistih generacij, ki so na svojih plečih nosile glavno breme vojne za zedinjenje in osvobojenje. Njegovo življenje je bilo svetlo in častno — posvečeno domovini.

Aleksander se je rodil v Beogradu leta 1892. Rodil se je v častniški rodbini, odšel za stopinjami svojega očeta in se vpisal leta 1910 v 48. razred vojne akademije. To je bil raz red, ki ga je vojna presenetila, ko je bil še v šolskih klopeh. Udeležil se je je. ko je bil še gojenec in julija 1913 — med vojno z Bolgarijo — je napredoval za podporočnika.

Kot poročnik in kapetan II. razreda se je nato bojeval v vsej prvi svetovni vojni, preživel albansko golgoto in se po šestletnem vojskovanju z mnogimi odlikovanji na prsih vrnil v osvobojeno domovino.

V vseh vojnah se je odlikoval s svojo izredno hrabrostjo. To potrjuje njegova smrt in sam general Mihajlovič. Leta 1924 je pustil vojaško službo in se posvetil meščanskemu življenju. Vse do začetka sedanje vojne je živel osamljeno, vendar je sodeloval na vseh poljih narodnega dela, zlasti pri vprašanjih invalidskih problemov in sploh pri reševanju invalidskih vprašanj.

V sedanji vojni je. čeprav že v zrelih letih. stopil med prvimi v boj s puško v roki. Bil je ne le med prvimi, temveč tudi med najboljšimi, z Dražom Mihajlovičem, .

Vojvoda Mišič se je rodil v vasi Struganik pri Mionici. Ni samo slučaj, da je Aleksander izgubil svoje življenje prav pri rojstnem kraju svojega očeta.

Slava mu, Aleksandru Mišiču. slavnemu sinu slavnega očeta!

• • •

Ivo Fregl. — Potnik, ki je z vlakom potoval od Celja do Maribora, se bo spomnil male železniške postaje pri Mariboru: Račje-Fram. Vzhodno od proge je vas Račje, zahodno pa v sencah Pohorja, leži vas Fram. V Framu se je rodil Ivo Fregl. Bil je moj tovariš in pobratim.

Njegovo življenje je bilo čisto navadno. Ivo je bil sin edinec. Oče mu je zgodaj umrl. Na velikem posestvu je ostal sam z materjo, inteligentno kmetico, ki je ljubila svojega sina, a prav tako svojo zemljo. Ta je skoraj odločila Ivanovo usodo. Ivo je najprej odšel v mariborsko gimnazijo, potem pa je po materini želji dovršil poljedelsko šolo v Mariboru in nekje v Bavarski. Postal naj bi torej kmet intelektualec. Obdeloval naj bi svoje vzorno posestvo v Framu.

Po končanih šolah pa je odslužil vojake in postal rezervni častnik. To je bilo za njegovo daljnje življenje usodno, vzljubil je vojsko.

Vrnil se je domov v svojo vas. Opravljal je vsa kmečka dela. Kopal je. oral, prevažal gnoj in sejal. Ljubil je svojo vas, svojo mater in svoje posestvo, in njegov nemirni duh je iskal kaj več in njegova energija primernejše polje dela — vojsko. .

Po svoji prošnji je bil aktiviran s činom podporočnika. Vojašnice, kjer je služboval, so bile: Bijeljina, Banjaluka, Sušak. Postal je planinec, izvrsten smučar in tekmovalec. Kot poročnik se je oženil s profesorico Milico Petrovič, sestro našega znamenitega letalca, podpolkovnika Petroviča. ki se je ponesrečil l. 1928 v Alpah.

Takoj nato je prosil za sprejem v višji oddelek vojne akademije in bil je sprejet. Višjo šolo je dovršil z odličnim uspehom in odšel je na službo v vojašnico, v podčastniško šolo v Beogradu.

Njegova energija je bila nezlomljiva. Delal je podnevi in ponoči. Bil je sprejet v pripravljalno šolo za generalni štab. Po dveh in pol letih napornega in marljivega dela v šoli je bil bivši pohorski kmet postavljen za generalštabnega majorja. Vojna ga je doletela na položaju pomočnika načelnika štaba vrhovnega poveljništva vrbaske divizije. .

Padel je tam, kjer bi se moral čuditi. če bi ga ne našel — z Aleksandrom Mišičem, ob strani Draža Mihajloviča.

Ivo, dragi prijatelj in tovariš! S kratkim opisom tvojega častnega življenja sem skušal oddolžiti se na skromen način najinemu prijateljstvu in tebi Ne jočem za teboj, Ivan, ponos me navdaja, ko se te spominjam, kajti tvoja žrtev je v skladu s tvojimi in našimi ideali.

Tvoja duša je sedaj mirna in srečna. Ti si med tistimi našimi neštevilnimi heroji in mučeniki, ki s svojimi odločnimi in prostovoljnimi žrtvami pišejo krvave, a najsijajnejše strani naše jugoslovanske in — kar je glavno — skupne zgodovine.

Ti. Slovenec, sin zelene Štajerske. si položil svoje življenje za Jugoslavijo v srcu Srbije, v slavni Šumadiji, v smrt te je spremil tvoj herojski poveljnik Aleksander Mišič, brat Srb.

Šumadijec in Štajerec, odločna in zvesta si do smrti in v smrti sta padla od iste roke zadeta, za isti cilj — našo svobodo.

Mar to ni Jugoslavija? Mi vsi se z globokim spoštovanjem klanjamo vašim duhovom in preko vaju senecam vseh tistih neznanih junakov, ki so svojo k ri prelili za našo sveto stvar.

Prva viteza Karadžordževe zvezde v sedanji vojni, slava vam!

A ti. Ivan, moj stari tovariš, spi mirno v bratski Šumadiji! Vajine žrtve niso bile zastonj.

• • •

Veselin Misita. — Veselin je b il med osmimi otroci pokojnega malega trgovca Veljka Misite iz Banjaluke. Njegov oče je branil svobodo svojega naroda pod vodstvom Petra Mrkonjića, a njegov vredni sin Vesa je dal svoje življenje za isto sveto stvar,, kot so ga učili in vagojili njegovi starši, ki so vedeli zakaj se daje življenje.

Čeprav je bil Vesa mlad, rodil se je 19. marca 1910. med najmlajšimi v svojem razredu vojne akademije, si je brez vsake protekcije zagotovil sijajno karijero. Takoj prva dni je začel z nacionalnim delom. Vojno akademijo je končal z odličnim uspehom. Njegova prva služba je bila v Kosovski Mitrovici.

Videl sem ga v decembru 1940 v Beogradu. Govorila sva o situaciji. Dejal mi je, da je prišel v Beograd, da prevzame poveljništvo svojega oddelka. In res, vojna ga je zatekla kot poveljnika artilerijskega polka v Varaždinu. .

Kaj se je ž njim zgodilo, ko so Nemci napadli Jugoslavijo in ko so se jim pridružili Paveličevi vstaši, mi ni znano. Vendar nekaj je jasno: Veselin je odšel tja, kjer so ga najbolj potrebovali in kamor je edino mogel oditi: k Draži Mihajloviču.

Dragi prijatelj Veso, na tvojih p rsih se blešči Karadžordževa zvezda z meči. Bliši se kakor solza, ki jo bo tvoja uboga mati prelila za teboj.

Še živijo trije tvoji rodni brati. še živijo tvoji življenjski tovariši in tvoji številni učenci in tvoj Sokol. da te maščujejo.

Bog je pravičen. Narodna sodba je b lizu. Maščevan boš!

Počivaj v miru! Bodi Ti lahka srbska zemljica!

Pozdravi naše tovariše z bojnega polja in vse znane in neznane junake, ki so padli na polju časti za vstajenje in čast Jugoslavije! — Na svidenje.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA . . ."

V Cleveland, O., je nedavno umrla Mrs. Frances Lorber, roj. Shenk. Stara je bila 57 let ter doma iz Škofje Loke. V Clevelandu je bivala 29 let.

†

V Pittsburgh. Pa., je pred dnevi umrla Magdalena Briški v starosti 52 let in rojena v Brigi pri Banjaluki. Uničil jo je rak. Zapušča moža, štiri sinove — dva sta pri vojakih — in hčer. .

†

V Chisholm. Minn., je pred nedavnim umrl Frank Tomšič star 53 let, ki zapušča ženo in tri hčerke. Tukaj je bival od leta 1913.

†

V Milwaukee, Wis., je pred kratkim umrl Frank Smith(?) doma iz Sore pri Medvodah na Gorenjskem. Zapušča ženo, 2 sinova in sestro. — Dalje je umrl koroški rojak Michael Kuglič, star 57 let. ki zapušča ženo, dve hčeri in dve sestri.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

ADVERTISE in "CLAS NARODA"

Slovenske Knjige

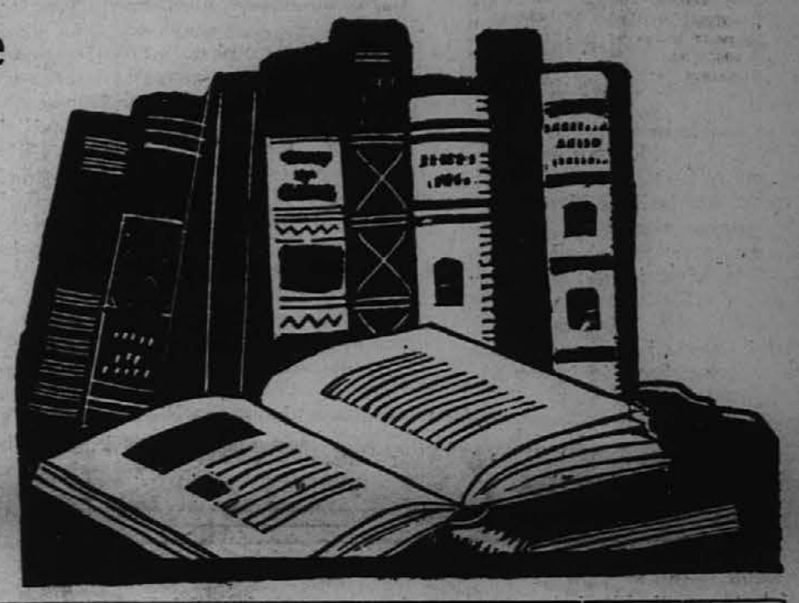

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce . . .
(*Finžgar*)

LISTKI
Spisal Ksavar Meško.
(144 strani.)
Cena 70c

MARKO SENJANIN — SLOVENSKI ROBINSON
Cena 75c

MILIJONAR BREZ DENARJA
Spisal Phillips Oppenheim.
(92 strani.)
Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppenheim je znani angleški romanopisec poznan po celem svetu.
Cena 75c

MALENKOSTI
Spisal Ivan Albreht.
(120 strani.)
Cena 75c

Rojake prosimo, k o pošljajo za naročnino da se poslužujejo — UNITED STATES ozironia CANADIAN POSTAL MONEY ORDER ako je vam le privočno

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO
(F. J. Kern) — Zvezano
Cena $2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjižico —
"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"
V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence.
Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK
Spisal Franjo Dular. — 278 strani. Trda vez. — Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje: slike.
Cena $1.50

GOVEDOREJA
Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami.
Cena $1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU
111 strani.
Cena 50 centov

MLEKARSTVO
Spisal Anton Pevc. S slikami. 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem.
Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO
258 strani. ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolivarstvo.
Cena $1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA
62 strani.
Cena 25 centov

ŽIVI IZVIRI
Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno zrcalo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerokoli naše zgodovinsko delo.

13 POGLAVIJ — 413 STRANI
V PLATNU VEZANO
Cena $2. Poštnina plačana

Po 50c zvezek
Andrej Ternovac (Ivan Albreht)
Bele noči mali junak, (Dostojevskij)
Filozofska zgodba (Alojz Jirasek)
Na različnih potih (Franc Frisch)
Verne duše v vicah (Prosper Mirime)

Po 75c zvezek
Belfegor (Artur Bernede)
Po strani klobuk (Damir Feigel)

Po $1 zvezek
Veridicus (Pater Kajetan)
Rudarska balada (Marija Majerjeva)
Prigodbe čebelice Maje (Waldemar Bonsels)
Pingvinski otok (Anatole France)

Po $1.50 zvezek
Zločin in kazen (F. M. Dostojevskij)

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City